

Az Akadémia kapcsolatai a felsőfokú oktatási intézményekkel

A Magyar Tudományos Akadémia kutatási célokra rendelkezésre álló költségvetésének mintegy 17 százalékat a különböző egyetemeken folyó kutatások támogatására fordítja. 1972-ben keretben 75 millió forintot jutott az egyetemeken, szám szerint 144 tanszéken folyó tudományos kutatás támogatására. Erről, illetőleg az Akadémia és kutatóintézetei, meg az egyetemek egyre sokasodó kapcsolatairól, együttműködési formáiról Kőpeczi Béla, az Akadémia főtitkára egyebek között megállapította:

— A tudománypolitikai irányelveknek megfelelően az Akadémia szélesíti kapcsolatait a felsőoktatási intézményekkel is. A szoros és rendszeres együttműködés egyik fontos területe az oktatás. A tanszéki akadémiai kutatócsoportok 418 munkatársa — a kutatáson túlmenően — oktat is. Ugyanakkor az Akadémiához tartozó kutatóintézetek mintegy 1700 főnyi kutatógárdájából további háromszázan ugyan-csak részt vesznek az egyetemi oktatásban.

— A szegedi biológiai központ és az állategészségügyi kutató intézet kutatói — például — speciálkollégiumokat vezetnek, rövidebb tanfolyamokat tartanak, illetve részt vesznek a gyakorlati oktatásban. A Kísérleti Orvostudományi Ku-

tató Intézet a fővárosi és a vidéki egyetemek és nagy kórházi intézmények orvosi és biológiai részére szakmai továbbképzés céljából 2-4 heti időtartam keretében lehetőséget nyújt az in-

tézet kutatómunkában való részvételre. Az utóbbi években az Akadémia egyes intézeteinek és az egyetemeknek kapcsolatait, együttműködési szerződéseket is szabályozzák. (MTI)

Két évtized a vízért, a városért

Jubilál a Hidrológiai Társaság szegedi csoportja

Húsz évvel ezelőtt alakult meg a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja, s ebből az alkalomból ünnepi ülésszakot rendeznek ma, kedden délelőtt 10 órai kezdettel az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság tanács-termében. Két évtizedes fennállása a szegedi csoportnak elválaszthatatlan a város életétől, mert tevékenysége soros vízügyi problémákhoz kötődött, aktuális megvalósításra sürgető feladatokhoz. Szeged szempontjából például döntő jelentősége volt annak, hogy a Tiszán a városnál, vagy közvetlenül alatta lehet-e építeni duzzasztóművet. A Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja annak idején munkabizottságokban vitatta meg e fontos kérdést. Összegezték vélemény-

ként született meg, hogy Szegednél duzzasztóművet építeni nem szabad. A város csatornázása, a talaj vízszintmagassága, sőt néhol a terep szintjének alacsony volta a folyónak nagyobb mérvű duzzasztását nem engedte meg. Az országos tervezéseknél ezt a megállapítást teljes mértékben figyelembe is vették. A folyó harmadik duzzasztógátja — Kisköre után — majd Csongrádnál fog megépülni.

A Csongrád megyei vízügyi kérdésekre vonatkozó nagyszabású első monográfia összeállításában is komoly szerepet vállaltak a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportjának tagjai. A csoport tevékenységéhez fűződik a termálkutak hasznosításával kapcsolatos nagy témakör is. Az e kérdéssel foglalkozó munkabizottság teljes részletességgel dolgozta ki a termálvizeknek fűtésre való felhasználását, annak rentabilitását, és a beruházott összegek visszatérülését.

Lehet-e Szeged negyedmiliós nagyváros? Ennek a kérdésnek a realizálhatóságát is a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja is széleskörűen vizsgálta, az Építőipari Tudományos Egyesület szegedi csoportjával karöltve. Előadások, tudományos dolgozatok szóltak e nagy fontosságú, Szeged fejlődésére kiható kérdés mellett, amelyek minden biztonnal segítséget nyújtottak a város fejlődését átfogó tervek elkészítéséhez. Számos előadás hangzott el a csoport rendezésében belvízvédelmi feladatokról, a déli-alföldi szikes területek vízfeltöréseinek törvényszerűségeinek vizsgálatáról, szennyvíztisztító telepek tervezéséről, a belvizek előrejelzéséről.

Az 1970-es tiszai árvíz levonulása után a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja sokoldalúan foglalkozott tudományos ülésekkel az árvíz okaival, főként a védekezésben szerzett tapasztalatokkal, továbbá a legveszélyeztetettebb töltésszakaszok helyreállításáról.

A két évtized folyamán 290 — hidrológiai, balneológiai, földrajzi, földtani, biológiai, erdészeti és egyéb tárgyú előadás hangzott el a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportjának rendezésében. Ezekhez kapcsolódtak anekdoták, emlékülések, kiállítások, tanulmányi utak, a már feldolgozott vagy feldolgozásra váró témákhoz.

KGST

A KGST élelmiszeripari állandó bizottsága november 21-24. között Budapesten tartja XVIII. ülést.

A KGST élelmiszeripari állandó bizottsága 1963 októberében alakult. Az esemény tulajdonképpen azt jelentette, hogy a tagországok élelmiszeripari együttműködése önállósult.

A dolgok összefüggnek

„Intézkedni kell az irányítás és a végrehajtás minden szintjén a munka termelékenységének további javítására, a korszerű termelői kapacitások fokozottabb kihasználására, az előállított termékek minőségének javítására, valamint a termelés önköltségének a rezszi- és általános költségeknél a csökkentésére.” (Az MSZMP KB 1972. novemberi határozatából.)

Egy bútorgyári munkással ülünk együtt. Molnár István haján és overálján finoman lerakódott a fűrészpór. De-rús, kiegyensúlyozott férfi benyomását kelti. A Tisza Bútortipari Vállalat szegedi gyárában régi dolgozója. A gazdaságosságról beszélgetünk; a morálról: hogyan ítélnék meg fontos dolgokat a munkapad mellett, abból a státuszából, amelyet két évtizede betöltenek. Molnár István medítálgat: — A könnyebb és kedvezőbb dolgokat nem vitatja sohasem, azokat természetesnek vesszük, mint a nehezebbeket. Ha jobbá válik az ember sorsa, azt természetesnek veszi, ha például valamely árunak felemeljük az árát, azt viszont szinte sértesnek tartják sokan. Én azon a véleményen vagyok, ha a kettő kiegyenlíti egymást, akkor nem lehet különösebb baj. Vannak ugyanis természetes szükségletek a megélésben is, ahhoz szerintem manapság kétezer forint körüli összeg elengedhetetlen. De, ebben is nagyok az eltérések. Ha példának veszek egy nyugdíjas házaspárt, ott is vannak különbségek. Akinek saját kis házikója van, egy kis kert, az egészen másképp élhet, mint aki városi bérházban lakik.

mint a cigarettapapír, azáltal nem sokra megyek. Képzeld el, egy négyzetméter furnér ára 20-90 forint között ingadozik. Én naponta 800-900 négyzetméter anyagot szabdalok fel. Ha győne a minőség, ezer forintok „ugranak”. Csak legyen lyukacsos, elég egy tízfilières nagyságú hiba, dobhatom el a drága lemezt.

— Miért van ez így?
— Minden cég arra törekszik, hogy haszonra tegyen szert, bele keverik a hibás anyagot is. Konkrétan is tudok példát mondani: a rönköket gépekkel rakják, a gép karmai összeroncsolják a fát, de azt le kellene vágni, csak az a baj, hogy egyre kevesebbet vágnak le, ott marad a furnérlap oldalán a roncsolt szélezés. Azt mi nem használhatjuk fel. A bútornál, a kész árunál szembetűnik a hibás anyag.

— Kérlek, az én fejemben több száz méret villódzik, amikor a lemez előttem van a gondolat tört része alatt döntök: ez a darab kiad egy lapocskát, vagy pedig szabhatom a fiók belső oldalára. Lehet, hogy késsőbb az utánam jövő szakmunkás, aki ragasztja a lemezt káromkodik, hogy két darab helyett nyolcat szabtam, hiszen őt a területre fizetik, nem pedig azért, hogy hány darab lemezt ragaszt a bútortipára. Így vagyok ezzel, a dolgok összefüggnek, a falemezeket gyártó vállalat sem lépett ki a körből azzal, hogy elkészítette a furnért, a kész bútor a mérvadó.

— Mennyire igaz van Molnár Istvánnak?
— Különbözően többet keresek, ha jó anyagot kapok, hiszen abból egyszerűbb a szabás, sőt a társaim is könnyebben dolgozhatnak és a minőség sem közömbös. Különböztetés a nyereségnél kézzelfoghatóan is érződik az érdekeltség: tavaly 22 nap részesedés volt. Aki húsz éve itt dolgozik, az majdnem dupla összeget kaphat. Nekem egyébként megvan az aranygyűrűm is, a törzsgárda tagjai kapnak ilyen ajándékot két évtized után.

Látja-e egy beosztott munkás, hogy a gyárnak milyen feladatai vannak? Molnár Istvántól is megkérdeztem ezt.

— Minden esztendő elején beszámolnak az éves tervről, lehet, hogy a számokat nehezen érzékeli a magamfajta munkás, de annyit tudok, hogy nekem mit kell tennem. Ugyanis lebontják a tervet negyedévre, hónapra, sőt napokra is. Azt is megmondhatom, hogy körülbelül

december elsejére teljesítenem tudom az idei tervemet.

— S a termékek milyenségét, sorsát ismeri-e?
— Most a Magyar Kereskedelmi Kamara új irodaházának a berendezéseit készíttük. Igen tetszetősek az irodabútorok.

— Nincs bennük semmi luxus, „kivagyiság”?
— Ahogy vesszük. Az én véleményem olyan, mint az emberek helyzete. Mondok egy példát: amikor kisgyerekek voltam, mezítlábasan jártam az iskolába. Nem is panaszkodtam, sőt talán jól éreztem magam, nagyokat futkostunk az utcán. Bezeg a fiaskám még foltos cipőben se indulna el az iskolába. Így vagyunk mi sok mindennel. Nekem, amikor megnősültem és családot alapítottam, a szüleim bútorra nem kellett, mert elavultnak, öregesnek találtam, amelyek elmaradt a divattól, a mai ízléstől. Félreértés ne essék, az is megfelelt volna a célnak, de mégsem kellett. Így vagyunk mi az irodabútorokkal is. Sokat hallani, hogy az irodákban luxus kivitelű bútort vásárolnak, úgy rendezik be a dolgozó szobákat. Azt azonban senki sem emlegeti, hogy a ruhák fazonja is más, mint ezelőtt húsz évvel volt. A kereskedelmi cégnél is biztosan megfordulnak sokan, üzletkötést, tárgyalásokat folytatnak, sok a külföldi ilyen helyen, hát megérné a röstelkedés az elavult bútorzat miatt?

Érdeklődtem Molnár Istvántól, hogy az utóbbi két év során hogyan alakult a keresete. Kiderült, hogy ez sem oly egyszerű valami.

— Két évvel ezelőtt 10.50 forint volt az alapbérem óránként, most 11.30, de a kereset megint más. Tavaly sok túlórámat akadt és valamivel többet kerestem, mint az idén, vagyis az utóbbi időben nem javult a keresetem. Mellekesre nem igen számíthatok, de ettől függetlenül nincs panaszom. Beosztás kérdése az életszínvonal is.

— A bejelentett áremelkedések hogyan érintik?
— A két gyerek miatt a tej, és a tejtermékek ára érint, de egy százszal javul a családi pótlék, remélem fedezi a többletet. A cigarettá és az ital engem nem érint, tőlem akár tízszeresére is emelhetik a dohányárát. Különböztetés sem értem, hogy miért ilyen olcsó, amikor azt mondják, hogy mérreg mind a kettő, betegséget, gondot okoz az ember életében. A fizetések javítását nagyon üdvözlöm, remélem, hogy a 10-12 százalékos javítás könnyebbé teszi a család életét is.

Lehet, hogy Molnár István bútorgyári szakmunkás nem az átlagos ember véleményét mondta el, de ő mégis az átlaghoz számít; egyszerű munkás, akinek két gyereke van, nyolc általános iskolát végzett és a keresete sem emelkedik az átlagok fölé, de azok alá sem.

Gazdag István

Bemutatkozásra alkalmas darabokkal

Presztizsiátogatásra készülnek Belgrádban

Az elmúlt napokban Belgrádban járt Horváth Mihály, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatóhelyettese, a jugoszláv főváros Nemzeti Színházának meghívására. Még a nyáron szó volt arról, hogy az 1973-as évad egyik vendégegyüttesének a Belgrádi Operát szerződtek, sőt Branko Bekics, a belgrádiak turnéit bonyolító szakember, aki maga rendszeres látogatója a szegedi nyári színháznak, tavaly amolyan félhivatalos tárgyalásokat is folytatott a szabadtéri igazgatóságán. Akkor a vendégjáték tervezett műsorát körvonalazták — most, hogy a szegedi játékok igazgatóhelyettese eleget tett meghívásuknak, már konkrét darabokról beszéltek. Mint ismeretes, a Belgrádi Nemzeti Színház operai tagozata Borodin Igor herceget és Bellini Normáját mutatja be Szegeden.

— Miért éppen ezeket a műveket választották?
— Természetesen magam is erre voltam kíváncsi elsősorban — választott Horváth Mihály. — Elmondták: véleményük szerint a két darab együtt alkalmas bemutatkozó látogatásra. A Belgrádi Opera ugyanis még nem szerevelt hazánkban, az első alkalmat, a szegedi szabadtéri, presztizsnek tekintik. Az Igor hercegben a férfi, a Normában a női szerepek dominálnak, ezekre kitűnő szöveggel rendelkeznek, akiket én is láttam-hallottam.

— Elgondolkoztató, hogy szomszédok vagyunk, ráadásul innen, Szegedről, igen közeli szomszédok, mégis a belgrádi operakultúrának éppen hogy csak hírmondója járt nálunk. Évekkel ezelőtt az emlékezetes Don Carlos-előadás Eboliija, Gyurgyevka Csakarevics nagy sikert aratott.